

Enw'r Ysgol: Ysgol Foel Gron

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

- Datblygir gwybodaeth a dealltwriaeth gadarn yn y plant am gredoau ac arferion Christnogol a phrif egwyddorion crefyddau eraill drwy ein cynlluniau tymhorol a'n gwersi wythnosol sydd yn cyd-fynd â gofynion y Maes Llafur a'r Fframwaith Sgiliau. Defnyddiwn adnoddau a dulliau cyflwyno a argymhellwyd gan yr ymgynghorydd addysg grefyddol er mwyn cyflwyno'r pwnc yn effeithiol.
- Defnyddir sgiliau meddwl, cyfathrebu a TGCh wrth weithio ar wahanol agweddau o'r pwnc a gwneir defnydd effeithiol a chyson o Asesu ar Gyfer Dysgu i gyfoethogi'r ddarpariaeth.
- Defnyddiwyd enghreifftiau o waith addysg grefyddol plant CA2 Ysgol Foel Gron fel enghreifftiau o arfer dda gan yr ymgynghorydd Addysg Grefyddol yn dilyn i'r athrawes CA2 fod ar gwrs HADA.
- Mantesiwn ar ymweliadau gan unigolion arbennigol er mwyn cryfhau cyflwyniadau a dealltwriaeth o wahanol feysydd yn y pwnc e.e o Gymroth Cristnogol, Masnach Deg. Yn ogystal â hyn awn ar ymweliadau addysgol sydd yn cyfoethogi gwaith y dosbarth e.e i weld addoldai, i Ynys Enlli ac ati, ac o ganlyniad gall y plant berthnasu yn gadarnch â'r pwnc.
- Mae plant yn datblygu drwy'r ysgol i gyflwyno ymatebion personol ac aeddfed i gwestiynau personol, crefyddol a moesol gan ddangos empathi at eraill.
- Cyflwynir addysg grefyddol drwy gyfrwng straeon, Beiblaidd neu Foesol yn y Cyfnod Sylfaen a defnyddir adnoddau fel pypedau i ddod â'r gwaith yn fyw a pherthnasol. Mae'r plant yn ymateb yn dda iawn i hyn gan ddatblygu yn gyson i drafod, mynegi barn ac ailadrodd straeon a phrofiadau mewn ffurfiau ysgrifenedig neu weithgareddau llafar.
- Yng Ngynnod Allweddol 2 cyflwynir 'Cwestiwn Mawr' fel sbardun i gychwyn y gwaith a chaiff y plant gyfleoedd i fod yn rhan o gynllunio gwaith y tymor. Sicrheir cyfleoedd mewn gwersi i fynd ar ôl y trywyddau ymholi drwy ymchwilio, casglu gwybodaeth, creu a dadansoddi holiaduron, edrych ar dystiolaeth weledol ac arteffactau, mynd ar ymweliadau, trafod gyda chyd-ddisgyblion ac ymwelwyr ac ati. Erbyn diwedd yr uned waith maent wedi casglu gwybodaeth berthnasol i allu cynnig eu hateb personol i'r 'Cwestiwn Mawr' Neulltir amser ar ddiwedd y tymor i drafod y 'Cwestiwn Mawr' a gall y mwyafrif llethol o'r plant wenud hyn yn hyderus, effeithiol a sensitif.
- Mae gwaith y plant a thrafodaethau â hwy, yn dangos fod plant, o oedran ifanc iawn, yn ymwybodol o reolau a bod y rheiny yn amrywio o grefydd i grefydd. Gall y mwyafrif o blant drafod yn naturiol ac eang gan ystyried a pharchu safbwyntiau eraill a'r gwahaniaethau sydd o fewn cymdeithas yn ogystal â mynegi barn eu huanin. Gall rhai plant hŷn esbonio effaith hyn er eu bywydau.
- Cyflwynir ystod o eirfa grefyddol addas yn ystod y gwersi addysg grefyddol a gwelir y plant yn eu mabwysiadu yn rhwydd yn rhan o'u geirfa naturiol er mwyn trafod gwahanol destunau. Maent hefyd yn dod i adnabod mwy-fwy o symbolau crefyddol a deall bod ystyr iddynt.

Materion i gael sylw

- Ehangu'r cyd-weithio sydd yn digwydd gydag Ysgol Llanystumdwy a threfnu cyfle i athrawon cyfnod sylfaen y ddwy ysgol i gael sgwrs a thrafodaeth gyda'r ymgynghorydd Addysg Grefyddol gan fod y ddwy newydd gychwyn yn eu swyddi llynedd.
- Cyd-weithio gydag ysgol gyfagos i arsylwi gwersi
- Parhau i ddatblygu gwybodaeth, ymwybyddiaeth a dealltwriaeth y plant o grefyddau ac arferion crefyddol

Rhagorol		Da	*	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.
- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau

- Mae'r holl blant (bwlyddyn D-6) yn derbyn gwers addysg grefyddol yn wythnosol yn unol â'r gofynion statudol .
- Cynllunir yn y ddau gyfnod allweddol i sicrhau fod holl ofynion y Maes Llafur yn cael sylw haeddiannol a bod y plant yn cael mynediad i'r cwricwlwm cyfan, wedi ei addasu i oed a gallu. ond byddwn yn ei haddasu i gyd-fynd a digwyddiadau cyfoes o fewn yr ysgol, y gymuned neu'r ardal leol fel bod y plant yn cael cyfle i fyfyrion ac ymateb i'r byd o'u cwmpas a bod y pwnc yn dod yn fyw a pherthnasol, yn unol a dull y Cyfnod Sylfaen o gynllunio.
- Mae gan yr athrawon ymwybyddiaeth dda o ofynion y pwnc ac rydym yn mynychu hyfforddiant a chyd-weithio yn agos gyda'r ymgyngorydd addysg grefyddol gan ddilyn ei harweiniad arbenigol. Mae athraes CA2 wedi mynychu hyfforddiant addysg grefyddol yn ddiweddar ac wedi rhwngwneud'r wybodaeth berthnasol mewn cyfarfodydd staff gan greu taflenni perthnasol i staff eu dilyn. Trwy hyn mae strwythur a dilyniant i wersi yr ysgol gyfan ac rydym yn cyflwyno gwersi o safon dda.
- Defnyddiwn amrywiaeth o ddulliau i gyflwyno y pwnc gan gynnwys cyfleon i'r plant ymchwilio eu huanin, casglu gwybodaeth, rhannu syniadau a thrafod, defnyddio dulliau Medrau Meddwl gan ddatblygu sgiliau llythrennedd a thechnoleg gwybodaeth ar yr un pryd. Cyflwynwn waith y tymor fel cwestiwn mawr ac erbyn diwedd yr uned o waith cawn gyfle i geisio ateb y cwestiwn.
- Caiff y plant ddefnyddio ac archwilio i ystod o dystiolaeth a ffynonellau crefyddol megis straeon, addoldy, arteffactau, gwefannau a gall y mwyafrif yn CA2 gynllunio a meddwl am gwestiynau da i'w gofyn i ddyfnhau eu dysgu.
- Sicrhawn ddigon o gyfleon i'r plant drafod ac ymateb i gwestiynau sydd yn ymwneud a bywyd bob dydd ac mae'r plant yn barod i rannu eu sylwadau a'u barn gan ymateb yn sensitif i'w gilydd.
- Rydym wedi magu perthynas glos gydag Chyd- Ysgol Eglwys gyfagos i rannu arferion da wrth gynllunio a chyflwyno addysg grefyddol yn ein hysgolion. Byddwn hefyd yn ymweld ag ysgolion ein gilydd ac yn cynnal gweithgareddau ar y cyd e.e rhannodd plant CA2 y ddwy ysgol ymweliad â Choleg y Bala i fynd ar weithdy Pasg a daeth plant y Cyfnod Sylfaen y ddwy ysgol yn dod at ei gilydd i dderbyn 'Godly Play' gan Ficer sydd yn arbennigo ynddo. O ganlyniad gallwn ehangu a dyfnhau y profiadau Addysg Grefyddol a gyflwynwn yn y ddwy ysgol.

Materion i gael sylw

- Parhau i ddyfnhau ein perthynas ag Ysgol Llanystumdwy
- Parhau i ddatblygu sgiliau trafod, gwrando a mynegi barn y plant yn y gwersi addysg grefyddol
- Trefnu ymweliadau ag addoldai crefyddau eraill

Rhagorol

Da

*

Digonol

Anfoddhaol

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?

Ydy

Nac ydy

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Mae ein Polisi Cyd-addoli yn gyfredol yn cael ei ddilyn ac wedi derbyn canmoliaeth yn ein harolwg Eglwysig. Eglurir y polisi yn ein Llawlyfr i Rieni, yn ein Llawlyfr Staff ac ar ein gwefan ysgol. Trwy hyn sicrhawn gysondeb gan fod holl ran-ddeiliaid yr ysgol yn ymwybodol ohono ac yn ei ddilyn.
- Rhoddir lle blaenllaw i addoli ar y cyd yn yr ysgol a chynhwysir cyd-addoli fel ysgol gyfan yn ddyddiol yn ein hamserlen wythnosol a rhennir y cyfrifoldeb am eu cynnal ymysg yr athrawon. Trwy hyn mae'r plant yn gweld addoliad yn rhan naturiol o'u bywydau bob dydd.
- Rhoddir sylw i agweddau Beiblaidd, aml-ddiwylliannol a materion cyfoes yn yr addoliad a thrwy hyn caiff y plant gyfle i ddysgu ac ymateb i wahanol agweddau o'r maes.
- Mae awyrgylch ac ethos arbennig yn cael ei gynnal yn ystod gwasanaethau, a'r plant hynaf sydd yn gyfrifol am greu hyn drwy chwarae cerddoriaeth addas i fynd i mewn ac allan o'r neuadd, estyn yr adnoddau perthnasol a wynebu ffenestr liw perthnasol a sillff ffenestr gyda chroes, cannyll a symbolau crefyddol eraill arni. Trwy hyn mae'r neuadd yn cael ei thrawsnewid i fod yn fan addoli yn ystod y cyfnodau hyn.
- Mae perthynas glos a chadarnhaol rhwng y plant a'r staff a'r Ficer Lleol. Daw atom yn yr ysgol i gynnal gwasanaeth misol ac awn ninnau i'r Eglwys yn Llangian i gynnal gwasanaethau ar nosweithiau Sul pan fo gwasanaeth arbennig megis Diolchgarwch neu Blygain. Mae hyn yn creu cwlwm clos rhyngom a'r Eglwys.
- Manteisiwn ar groesawu unigolion o fudiadau crefyddol i'r ysgol i gynnal gwasanaethau, megis Nia o Goleg y Bala, Rachael o Trobwynt a mwy. O ganlyniad mae'r plant yn profi amrywiaeth o fewn eu haddoliad ac yn gweld negeseuon Cristnogol yn cael eu cyflwyno mewn gwahanol ffyrdd. Ymateba'r plant yn dda i'r ymweliadau hyn.
- Cyfranoga'r plant yn dda yn ein sesiynau cyd-addoli ac maent yn deall pam ein bod yn addoli. Maent yn gwrando yn dda, ymateb yn briodol, yn cymeryd rhan ac yn dangos parch a mwynhad yn ystod yr addoliad. Sicrheir cyfnodau i fyfyrion yn ystod pob addoliad ac hefyd wrth 'anfon y gannwyll' i gofio am rhywun/rhywrai ar ddiwedd yr addoliad.
- Caiff addoliad dyddiol gynllunio yn ofalus gan y staff ar gychwyn pob tymor gan gymeryd i ystyriaeth y calendr Eglwysig a digwyddiadau cyfoes, yna caiff ei fonitro gan y staff er mwyn sicrhau fod digon o bwyslaisar werthoedd Cristnogol a moesol.

Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Rhoi mwy o gyfleon i blant gynllunio eu gwasanaethau eu hunain ar themau arbennig.

Rhagorol

Da

Digonol

Anfoddfaol

Llofnod: MHOwen (Pennaeth)

Dyddiad: Hydref 19, 2012

Atodaf Adroddiad Arolwg yr Eglwys a gynhaliwyd ym Mehefin 2012 fel tystiolaeth ychwanegol.